

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2016/1628 seoses üleminekusätetega teatavate selliste masinate kohta, mis on varustatud mootoriga, mille võimsus on vahemikus 56 kW kuni 130 kW või üle 300 kW, et leevendada COVID-19 kriisi mõju“

(COM(2021) 254 final – 2021/0129 (COD))

(2021/C 341/06)

Raportöör: **Christophe LEFÈVRE**

Konsulteerimistaotlus	Euroopa Parlament, 20.5.2021 nõukogu, 25.5.2021
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114
Vastutav sektsioon	ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon
Komitee presidendi otsus	20.5.2021
Vastuvõtmine täiskogus	9.6.2021
Täiskogu istungjärk nr	561
Hääletuse tulemus (poolt/vastu/erapooletuid)	206/1/11

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Võttes arvesse asjaolu, et COVID-19 kriis on tugevalt häirinud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate tootjate tarneahelaid, uuris komitee ettepanekut lükata edasi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/1628 ⁽¹⁾ ja seejärel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2020/1040 ⁽²⁾ sätestatud teatavad tähtajad.

1.2. Komitee tunnustab uut määruse ettepanekut, pidades seda asjakohaseks ja proportsionaalseks vastuseks COVID-19 kriisi majanduslikele tagajärgedele.

1.3. Üleminekumootoritega varustatud väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate puhul on 2020. aasta 12-kuulise pikenduse asemel tootmise tähtaja pikendamine 6 kuu võrra ja turule laskmise tähtaja pikendamine 9 kuu võrra täiesti õigustatud ja tasakaalustatud meede.

1.4. Kuigi komitee kinnitab vajadust aidata kaasa ELi õhukvaliteedi eesmärkide saavutamisele, leiab ta samuti, et ettepanekuga tagatakse nii turu nõuetekohane toimimine kui ka asjaomaste poolte majanduslik tasakaal ning kõrgetasemeline rahvatervis ja keskkonnakaitse.

2. Komisjoni ettepaneku sisu

2.1. Määruses (EL) 2016/1628 on sätestatud uued heite piirnormid (nn V etapi piirnormid), mille abil püütakse vähendada väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate mootorite õhusaasteainete heitkoguseid, nähes selleks üleminekuks ette mõningase ajavaru.

2.2. COVID-19 pandeemia on põhjustanud tarneahelas märkimisväärseid häireid, mis mõjutavad väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate tootjate suutlikkust pidada kinni asjaomases määruses (EL) 2016/1628 kindlaksmääratud tähtaegadest.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus, mis käsitleb väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate sisepõlemismootorite gaasiliste saasteainete ja tahkete osakeste heite piirnorme ja tüübikinnitusega seotud nõudeid, millega muudetakse määruseid (EL) nr 1024/2012 ja (EL) nr 167/2013 ning muudetakse direktiivi 97/68/EÜ ja tunnistatakse see kehtetuks (EL) 2016/1628 (ELT L 252, 16.9.2016, lk 53).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2020. aasta määrus (EL) 2020/1040 millega muudetakse määruse (EL) 2016/1628 üleminekusätteid, et võimaldada toime tulla COVID 19 kriisi mõjuga (ELT L 231, 17.7.2020, lk 1).

2.3. Eespool nimetatud määrust muudetakse niisiis määrusega (EL) 2020/1040, millega pikendati teatavaid tähtaegu, millest tootjad ei oleks tarneahela ootamatute häirete tõttu suutnud enam kinni pidada, kandmata seejuures tõsist majanduslikku kahju. Tootjatele anti täiendavalt 12 kuud selliste mootoritega varustatud masinate tootmiseks ja turule laskmiseks, mille juures kasutatakse nn üleminekumootoreid võimsusvahemikus 56 kW kuni 130 kW, mille tootmine pidi olema lõpule jõudnud 30. juuniks 2020 ja turule laskmine 31. detsembriks 2020.

2.4. Kuid COVID-19 teisest ja kolmandast lainest tingitud häirete jätkumise tõttu tarneahelas ja tootmises ei suuda tootjad kinni pidada võimsusvahemikku 56 kW kuni 130 kW kuuluvate ning üle 300 kW võimsusega mootoritega varustatud masinate suhtes 2021. aastaks kehtestatud tähtaegadest, kandmata seejuures tõsist majanduslikku kahju.

2.5. Seega on vaja neid tähtpäevi edasi lükata, et vältida olukorda, kus üleminekumootoreid (mille arv on piiratud) ei ole enam võimalik õigeaegselt masinatele paigaldada ja seega tuleb need utili anda.

2.6. Ehkki endiselt on tarneahelas ja tootmises moonutusi, ei ole nende ulatus ja tõsidus võrreldav 2020. aastal valitsenud olukorraga, mistõttu on selliste mootoritega varustatud masinate puhul 2020. aasta 12-kuulise pikenduse asemel õigustatud tootmise tähtaja pikendamine 6 kuu võrra ja turule laskmise tähtaja pikendamine 9 kuu võrra.

2.7. Lisaks sellele kohaldatakse kavandatud pikendust ka üleminekumootoritega varustatud põllu- ja metsamajanduslike sõidukite suhtes, kuna nende puhul kehtivad väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate saasteainete heitkoguseid puudutavad sätted.

3. Üldised märkused

3.1. Komitee kinnitab ja kordab oma veendumust, et väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate mootoritest paisatavate kahjulike süsinikmonooksiidi, lämmastikoksiidide, süsivesinike ja tahkete heitmete vähendamine on väga oluline ELi õhu kvaliteedi eesmärkide saavutamiseks.

3.2. Oma arvamuses määruse (EL) 2016/1628 kohta soovitas komitee uue määruse kiiresti heaks kiita, võttes arvesse muret rahvatervise pärast seoses põlemisprotsessides tekkivate nanoosakestega ning arvestades kõrget kaitsetaset, mida on võimalik saavutada, rakendades väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate mootorite suhtes kavandatud V etappi.

3.3. Komitee on siiski teadlik, et COVID-19 kriis on põhjustanud märkimisväärsed häireid tarneahelas ja tootmises, mis jätkuvad ka teise ja kolmanda laine ajal, ning seetõttu ei suuda tootjad 2021. aasta tähtaegadest kinni pidada, ilma et nad kannaksid tõsist majanduslikku kahju.

3.4. Lisaks on komitee täiesti teadlik sellest, et kriisi ei nähtud ette ega oleks saanudki ette näha ning ka asjaolust, et tegu on äärmiselt erandliku olukorraga. Komitee tunnistab seega, et COVID-19 pandeemia kujutab endast suurt väljakutset enamikule Euroopa majandussektoritest.

3.5. Seepärast suhtub komitee pooldavalt selliste mootoritega varustatud masinate puhul 2020. aasta 12-kuulise pikenduse asemel tootmise tähtaja pikendamisse 6 kuu võrra ja turule laskmise tähtaja pikendamisse 9 kuu võrra.

3.6. Komitee arvates on see mõistlik ja proportsionaalne meede, mille eesmärk on tagada siseturu nõuetekohane toimimine, asjaomaste poolte majanduslik tasakaal ning kõrgetasemeline rahvatervis ja keskkonnakaitse.

Brüssel, 9. juuni 2021

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Christa SCHWENG